

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

INFORMACJA O WYNIKACH KONTROLI SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO - OPRAWY OŚWIETLENIOWE I ŹRÓDŁA ŚWIATŁA

Warszawa, 2018

INFORMACJA O WYNIKACH KONTROLI SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO - OPRAWY OŚWIETLENIOWE I ŹRÓDŁA ŚWIATŁA

Termin: II kwartał 2018 roku

Kontrolujący w ramach planu:

- wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej na terenie całego kraju.

Cel kontroli: sprawdzenie, czy wprowadzone do obrotu oprawy oświetleniowe i źródła światła (żarówki) spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wymagań dla sprzętu elektrycznego¹ oraz czy dopełnione są obowiązki podmiotów

gospodarczych określone w ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku², w zakresie sprzętu elektrycznego.

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 92 przedsiębiorców, w tym:

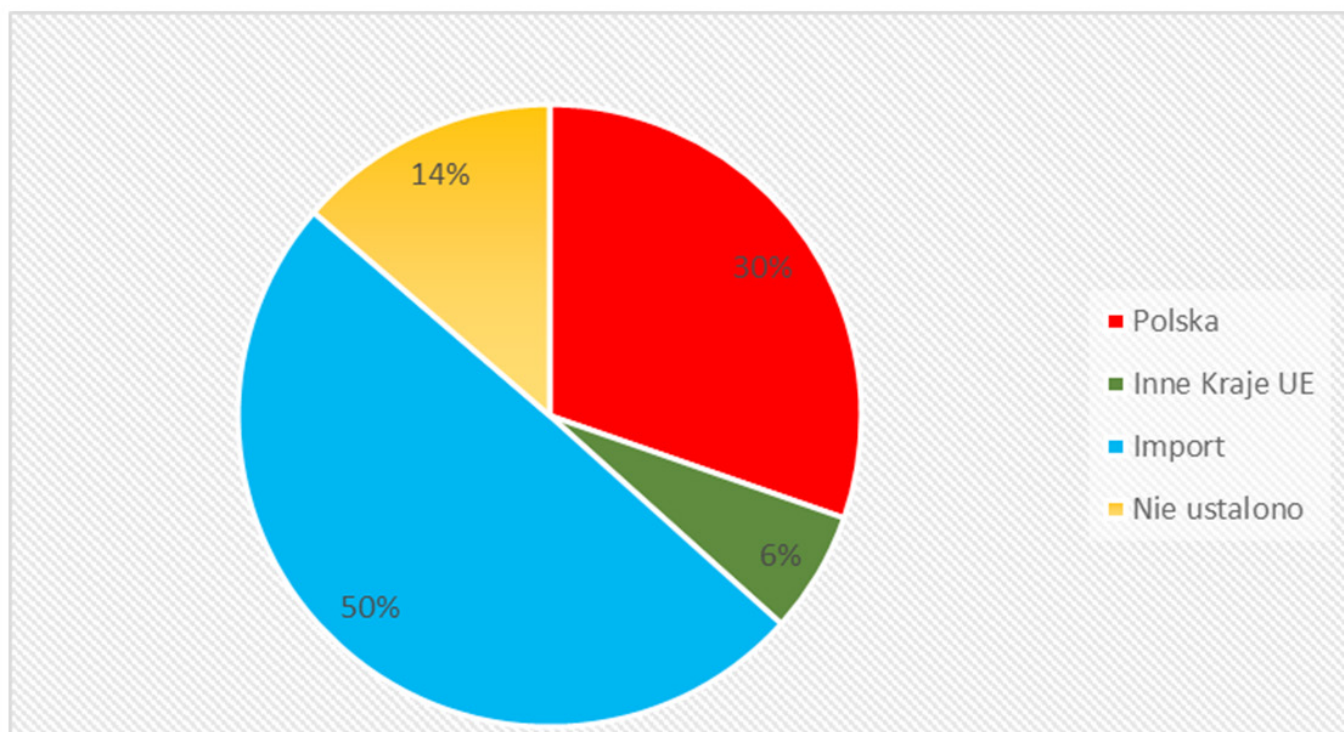
- 19 placówek detalicznych wielkopowierzchniowych
- 50 placówek detalicznych,
- 23 sprzedawców hurtowych³.

¹ Dz. U., poz. 806, dalej: rozporządzenie MR

² Dz. U. z 2017 r., poz. 1398 i z 2018 r. poz. 1338

³ Do sprzedawców hurtowych zaliczono również producentów i importerów prowadzących sprzedaż hurtową.

Wykres 1. Pochodzenie skontrolowanych wyrobów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Zakres przedmiotowy kontroli: skontrolowano 300 rodzajów wyrobów. Skontrolowano 258 opraw oświetleniowych i 42 źródła światła. 5. Wyniki kontroli: łącznie zakwestionowano 106 modeli wyrobów (35,3 proc. skontrolowanych) – 105 opraw i 1 źródło światła z uwagi na:

- brak lub niepełne informacje warunkujące bezpieczeństwo użytkownika sprzętu,
- brak nazwy producenta lub importera, zarejestrowanej nazwy handlowej lub zarejestrowanego znaku towarowego i adresu,
- brak lub nieprawidłowo sporządzoną deklarację zgodności,
- brak numeru typu, partii lub serii lub innej informacji umożliwiającej jego identyfikację,
- brak lub nieprawidłowe oznakowanie CE.

Kontrola zamieszczenia informacji warunkujących bezpieczeństwo użytkownika sprzętu wykazała brak takich informacji w 23 przypadkach, zaś niepełne informacje wykryto aż w 42 przypadkach. Natomiast kontrola prawidłowości oznakowania CE, potwierdzającego domniemanie zgodności z wymaganiami wykazała naniesienie znaku CE niezgodnego

ze wzorem w 7 przypadkach, natomiast brak oznakowania stwierdzono w 20 przypadkach. Kontrola deklaracji zgodności wykazała nieprawidłowe jej sporządzenie w 27 przypadkach, zaś brak deklaracji w 15. Kontrola rozwiązań konstrukcyjnych w zakresie zgodności z wymaganiami w 25 przypadkach wykazała występowanie niezgodności, przykładowo takich jak:

- zbyt mały znamionowy przekrój żył przewodów zasilających,
- przy obudowach w kształcie i kolorystyce przypominającym zabawkę, nie zastosowano zabezpieczeń przed bezpośrednim kontaktem użytkownika z elektrycznością,
- brak odciążek,
- nieodpowiednia izolacja,
- niewłaściwa ochrona przed wnikaniem pyłów i wilgoci,
- brak wzmocnienia na przewodach, które dotyczą o metalowych części,
- ostre krawędzie, które stykają się z przewodami.

W trakcie kontroli WIH pobrały do badań 13 wyrobów, w tym 8 opraw oświetleniowych i 5 źródeł światła.

Do czasu sporządzenia informacji badania 4 źródeł światła nadal trwają, zaś w 1 przypadku badania wyszły pozytywne – wyrób był zgodny z wymaganiami.

W wyniku badań zakwestionowano 4 oprawy oświetleniowe stwierdzając następujące niezgodności:

- podłączenia zasilania oraz budowa nie zapewniły deklarowanego stopnia ochrony IP, co stwarza zagrożenie zwarcia lub porażenia prądem w wyniku wyniknięcia z zewnątrz pyłu lub wody,
- zastosowano nieprawidłowy typ przewodów dla opraw zewnętrznych.

Powyższe nieprawidłowości w pewnych okolicznościach mogą stwarzać ryzyko porażenia prądem lub pożaru.

Działania Inspekcji Handlowej: W 54 przypadkach przedsiębiorcy podjęli dobrowolne działania naprawcze, mające na celu usunięcie niezgodności z formalnymi wymaganiami (szczegółowe informacje dostępne są w wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej). Wobec kontrolowanych wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej wydali 2 decyzje czasowo zakazujących udostępniania wyrobu⁴, w związku ze stwierdzeniem, że wyrób stwarza zagrożenie. W wyniku przeprowadzonych kontroli wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej przekazali Prezesowi UOKiK akta 22 spraw w celu wszczęcia postępowań administracyjnych.

Wnioski: W trakcie kontroli zakwestionowano 106 produktów. W większości przypadków stwierdzono niezgodności formalne (88,6 proc.), polegające głównie na nieprawidłowym oznakowaniu produktów, co świadczy o braku wystarczającej wiedzy wśród przedsiębiorców, szczególnie importujących wyroby oświetleniowe do Polski. Niezgodności konstrukcyjne wyniosły 11,4 proc.

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Na rynku polskim dostępnych jest wiele rodzajów źródeł światła, popularnie nazywanych „żarówkami” lub „lampami”. Rodzaj lampy musi być dostosowany do posiadanej oprawy oświetleniowej, szczególnie należy sprawdzić jakiego rodzaju gwint zastosowano w oprawie. Zwykle, w mieszkaniach używa się następujących gwintów: E14 (mały gwint, charakterystyczny dla żarówek kulkowych i świecowych), E17 i E26 (mały gwint dla żarówek niskoprzepięciowych), E27 (najbardziej popularny) oraz E40 (duży gwint). Każda oprawa oświetleniowa musi zawierać informacje jakiego rodzaju żarówki należy do niej zastosować oraz jaką powinny posiadać maksymalną moc. Moc jest jednym z najważniejszych parametrów, ponieważ od niego zależy efektywność świetlna żarówki.

Kolejną sprawą jest dobranie barwy oświetlenia. Na opakowaniu lampy znajdują się informacje o barwie światła (ciepła, zimna). Ciepłe światło jest wskazane w pomieszczeniach przeznaczonych do wypoczynku, zaś zimne, które sprzyja koncentracji powinno być zastosowane np. w pomieszczeniach biurowych.

Zarówno oprawy oświetleniowe, jak i źródła światła powinny być oznakowane znakiem CE, który oznacza deklarację producenta, że wyrób spełnia obowiązujące wymagania techniczno-prawne. Zatem w pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na to czy na oprawie oświetleniowej lub lampie, bądź ich opakowaniu, znajduje się znak CE o poniższych kształtach:

Brak znaku oznacza brak przeprowadzenia przez producenta właściwej procedury oceny zgodności wyrobu z tzw. normami zharmonizowanymi.

Na sprzęcie elektrycznym muszą znajdować się dane adresowe producenta i importera (jeśli wyrób sprowadzono spoza terytorium UE). Pozwala to łatwo zidentyfikować podmiot gospodarczy odpowiedzialny za wyrób.

⁴ Na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2017 r. poz. 1398, z 2018 r. poz. 1338; dalej: uosozinr) organ może zakazać udostępniania wyrobu, który stwarza poważne zagrożenie na 3 miesiące. Prezes UOKiK może przedłużyć okres obowiązywania zakazu do czasu zakończenia postępowania (art. 78 uosozinr).

Wyrób powinien być możliwy do zidentyfikowania, szczególnie w przypadku gdybyśmy chcieli go reklamować, czyli na wyrobie powinny znajdować się: nazwa, model lub określenie typu, serii oraz podstawowe informacje, których znajomość i przestrzeganie są warunkiem bezpieczeństwa podczas użytkowania tego sprzętu (np. w jakim napięciu działa urządzenie, klasa ochronności przed wnikaniem czynników zewnętrznych IP). W przypadku braku możliwości zamieszczenia informacji na sprzęcie elektrycznym, powinny one być podane w instrukcji obsługi, świadectwie gwarancyjnym lub w dokumentacji dołączonej do sprzętu.

Kupuj oprawy zgodnie z ich przewidywanym przeznaczeniem.

Opracowanie:

Departament Nadzoru Rynku

Wydział Monitorowania Systemu Nadzoru Rynku

Oprawy wewnętrzne, nie mogą być montowane na zewnątrz, bo nie są do tego dostosowane. Niedostosowana do warunków zewnętrznych oprawa może ulec zniszczeniu, spowodować zwarcie i uszkodzić instalację elektryczną lub wywołać pożar.

Kolejnym ważnym elementem wymagającym sprawdzenia jest materiał, z którego wykonano oprawy. Sprawdźmy, czy na obudowie nie ma pęknięć, wgnieceń czy innych uszkodzeń mechanicznych. Istotne jest mocowanie przewodów, przełączników itp. – nie powinny być one luźne lub źle dopasowane. Ważne jest także sprawdzenie stabilności oprawy przy lampach stojących.